

ਰੋਜ਼ਾ, 1

ਰੋਜ਼ੇ ਤੇ ਇਹ ਇਕ ਨਜ਼ਰ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਿੱਜੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਮੈਂ ਰੋਜ਼ੇ ਲਈ ਅਜਨਬੀ ਹਾਂ ... ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਸ਼ੌਕ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੋਈ ਬਹਾਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਮਸੀਹੀ ਰਹੇ ਸੱਠ ਸਾਲ ਦੇ ਉੱਪਰ ਦੇ ਆਦਮੀ ਲਈ, ਇਹ ਗੱਲ ਪਾਪ ਤੇ ਅਪਮਾਨ ਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਚੂਕ ਹੋਣ ਦੇ ਭਿਅੰਕਰ ਪਾਪ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਿਸਾਲ ਲਈ ਅਸੀਂ ਭੁੱਲ ਕੇ ਰੋਜ਼ ਦੇ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਗੁਨਾਹ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਜਿਵੇਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਮੈਂ ਰੋਜ਼ੇ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਇਸ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ; ਇਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਸਿਖਾਇਆ ਹੈ; ਇਸ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਵੀ ਹੈ। ਵਿਹਾਰ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਮੈਂ ਇਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਸਭ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਦੇ ਸਮੇਂ ਮੈਂ ਰੋਜ਼ਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਲਗਾਤਾਰ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਮੇਰੇ ਲਈ ਸ਼ਰਮ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਅਫ਼ਸੋਸ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਰੋਜ਼ਾ ਸਿਰਫ਼ ‘‘ਪ੍ਰਯੋਗ’’ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਹੀ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਭਿਅੰਕਰ ਨਤੀਜੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ। ਟੀ. ਵੀ. ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਰੋਜ਼ਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਚਮਤਕਾਰ ਗਵਾਹੀਆਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਰੋਜ਼ਾ ਰੱਖਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤਾਂ ‘‘ਛੱਤ ਡਿੱਗ ਗਈ’’ ਜਾਂ ‘‘ਫ਼ਰਸ਼ ਟੁੱਟ ਗਿਆ।’’ ‘‘ਭਾਰੀ ਨਾਸ਼ਤੇ ਅਤੇ ਦੁਪਿਹਰ ਦੇ ਭੋਜਨ’’ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਰੋਜ਼ਾ ਬੜਾ ਹੀ ਔਖਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਉਦੋਂ ਅਸੀਂ ਰੋਜ਼ੇ ਦੀ ਥਾਂ ਜਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਬੁਰਾਈ ਦੀ ਬੇਪਰਵਾਹੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਰੋਜ਼ਾ ਅਨੋਖੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਰੋਜ਼ਾ ਰੱਖਣ ਦਾ ਸਾਡਾ ਇਹੀ ਮੁੱਖ ਕਾਰਣ ਹੈ। ਰੋਜ਼ਾ ਰੱਖਣਾ ਦੁਆ ਕਰਨ ਦੀ ਕੁੱਝ ਪਾਉਣਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ ਭੋਜਨ ਤਿਆਗਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਸਰੀਰਕ ਕਸ਼ਟ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਬੱਸ ਐਵੇਂ ਹੀ ਮੈਂ ਲਗਾਤਾਰ ਰੋਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਿਆ। ਮੇਰੇ ਧਿਆਨ ਲਾਉਣ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ... ਕੋਈ ਜਾਦੂਈ ‘‘ਚੰਗਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣ’’ ਵਾਲੀ ਵੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਮੇਰੀ ਨਾਕਾਮੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੀਨ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ; ਇਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਘਮੰਡੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ।

ਹੁਣ ਵੀ, ਰੋਜ਼ਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਆਤਮਾ ਦੀਆਂ ਗਹਿਰਾਈਆਂ ਨੂੰ ਦੁਆ ਨਾਲ ਹੀ ਮਾਪਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਝ ਕੰਮ ਸਿਰਫ਼ ਦੁਆ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ (ਮਰਕੁਸ 9:29)। ਕੋਈ ਮਸੀਹੀ ਬਿਨਾਂ ਦੁਆ ਦੇ ਰੂਹਾਨੀ ਤਰੱਕੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਮੇਰੇ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ‘‘ਬਹੁਤ ਚੇਰੀ ਨਾਲ, ਬਹੁਤ ਘੱਟ’’ ਹੋਵੇ; ਪਰ ਮੈਂ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਚ ਇੱਕ ਦਿਨ ਰੋਜ਼ਾ ਜ਼ਰੂਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ (ਮੈਂ ਇਹਦੇ ਲਈ ਕੋਈ ਸਹੁੰ ਨਹੀਂ ਖਾਧੀ ਹੈ)। ਦੁਆ ਕਰਨਾ ਸਾਨੂੰ ਦੁਆ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਰੋਜ਼ਾ ਰੱਖਣਾ ਅਸੀਂ ਰੋਜ਼ਾ ਰੱਖ ਕੇ ਹੀ ਸਿੱਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਮੈਂ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਰੋਜ਼ਾ ਕੁਝ ਹੀ ਮਸੀਹੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸੋਚਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਖਾਣਾ ਖਾਂਦੇ ਹਾਂ; ਮੁੱਢਲੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੁਆ ਕਰਦੀ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਾ ਰੱਖਦੀ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਦੁਆ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਚੰਗੇ ਭਾਈ ਵੀ ਰੋਜ਼ਾ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ। ‘‘ਮੂਕ ਸੰਨਾਟਾ’’ ‘‘ਬਾਗ਼ੀ ਸੰਨਾਟੇ’’ ਵਾਂਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਦੁਆ ਦੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਣ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕਥਿਤ ‘‘ਵੱਡੇ ਸੰਤ’’ ਵੀ ਰੋਜ਼ੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ ਸਨ। ਰੋਜ਼ਾ ਰੱਖਣਾ ਨਾਖੁਸ਼ਗਵਾਰ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਮਸੀਹੀ ਆਦਮੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਬਰਕਤ ਮਿਲਦੀ ਹੋਣੀ ਲੱਗਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੁਆ ਤੇ ਕਈ ਕਿਤਾਬਾਂ

ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ; ਪਰ ਰੋਜ਼ੇ ਤੇ ਕੋਈ ਕਿਤਾਬ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ। ਦੁਆ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ... ਰੋਜ਼ੇ ਤੇ ਨਹੀਂ। ਕੀ ਮੈਂ ਇਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹਾਂ? ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਤਿਆਰ ਹੋ? ਕੀ ਬਿਨਾਂ ਰੋਜ਼ੇ ਦੇ ਅਸੀਂ ਦੁਆ ਵਿਚ ਵਧ ਸਕਦੇ ਹਾਂ?

ਜ਼ਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਯੂਜ਼ੀਨ ਕੈਰੋਲ ਦਾ ਇਸ ਤਾਲੀਮ ਲਈ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰ ਹਾਂ। ਰੋਜ਼ਾ ਅਸਲ ਵਿਚ ਆਮ ਅਤੇ ਸਵੈਚਾਲਿਤ ਹੈ। ਰੋਜ਼ੇ ਦੇ ਬਾਅਦ ਗੰਭੀਰ ਲੋੜ ਤੋਂ ਬਣੀ ਅਪਾਤ ਸਥਿਤੀ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਨੂੰ ਮੰਨ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਹੱਲ ਵਾਸਤੇ ਖੁਦਾ ਕੋਲ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਜਦ ਕੋਈ ਦੁਖ ਭਰੀ ਘੱਟਨਾ ਵਾਪਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ, ਅਸੀਂ ਕੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ? ਅਸੀਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ, ਖਾਣਾ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀ ਲੈਣਾ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਉਹ ਦੁੱਖ ਭਰੀ ਘੱਟਨਾ ਹੀ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਪਏ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਲਈ, ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਨ ਪਰਚਾਵੇ, ਕੰਮ ਕਾਜ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ। ਪਰਿਵਾਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਲੀਸੀਆ ਆਉਂਦੀ ਹੈ; ਅਸੀਂ ਉਸ ਮੁਸੀਬਤ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲੋਂ ਨਾਤਾ ਤੋੜ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਰੋਜ਼ਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ। ਇਹ ਰੋਜ਼ ਦੀ ਰੋਟੀ ਲਈ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਸ਼ਬਦ ‘ਬ੍ਰੇਕ-ਫਾਸਟ’ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਹੈ।

ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ। ਸਾਡਾ ਰੋਜ਼ਾ ਨਾ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕਾਰਣ ਅਕਸਰ ਕੰਮ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਾਂ, ਯਿਸੂ ਨੇ ਰੋਜ਼ੇ ਵਿਚ ਵਿਖਾਵੇ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ (ਮੱਤੀ 6: 16-18)। ਪਰ ਯਿਸੂ ਨੇ ਤੁਰ੍ਹੀਆਂ ਅਤੇ ਲੰਮੀਆਂ ਲੰਮੀਆਂ ਦੁਆਵਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਖਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਨਿੰਦਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ (ਮੱਤੀ 6)। ਇਸ ਬੁਰਾਈ ਦੇ ਕਾਰਣ ਦੁਆ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਬਾਈਬਲ ਹਸਾਉਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ‘ਰੂਹਾਨੀ ਲੱਗਣ’ ਲਈ ਟੇਢੇ ਮੇਢੇ ਮੂੰਹ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਾਲੋਂ ਮਜ਼ਾਕ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਕੀ ਹੋਵੇਗੀ? ਘਮੰਡ ਸਾਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਮੂਰਖ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ‘ਬੀਮਾਰ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਵਾਲਾ’ ਬੰਦਾ ਧਾਰਮਿਕ ਕਿਵੇਂ ਲਗ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਰੋਜ਼ਾ ਸਖ਼ਤ ਰੂਹਾਨੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਆਮ ਕਾਰ ਵਿਹਾਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੁਝ ਬਿਹਤਰ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵਧੀਆ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਿਸਮ ਅਤੇ ਰੂਹ ਦੇ ਇਖਤਿਆਰ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ (ਜਿਸਮ ਦੀ ਅਕਸਰ ਜਿੱਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ)। ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਆਤਮਾਵਾਂ ਦੀ ਉਨਤੀ ਲਈ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਹਿਮੀਅਤ ਜਿਸਮ ਲਈ ਵਰਜਿਸ਼ ਦੀ ਹੈ, ਉਹੀ ਆਤਮਾ ਲਈ ਰੋਜ਼ੇ ਦੀ ਹੈ। ਰੋਜ਼ਾ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਨੇਮ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਤੋੜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਰੋਜ਼ਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ‘ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ’ ਹਾਂ। ਰੋਜ਼ੇ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖੁਦਾ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਰੋਜ਼ਾ ਸਾਡੇ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਅਧੀਨ ਕਰਕੇ ਸੋਚਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।